

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.

1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

Începutul anului școlar.

Cu diua de mâne se începe anul școlar în cele mai multe institute de învățămînt din patria noastră.

Este o diu însemnată aceasta, atât în viața publică a țării, cât și cu deosebire în viața privată a familiilor. Și părinții români sunt agitați de multe griji și de multe gânduri în această diu, în care de multe ori are să se hotărască viitorul celor mai scumpe odoare ce au pe lume, viitorul copiilor.

Nu numai din obiceiu, nici pentru că nu am avut alte cestui destul de importante de discutat, ci pentru că simțim pe deplin ce va să dică „școală” și „începutul anului școlar”, ne vedem îndemnați a consacra astăzi școalei primul loc al foii noastre.

Slavă Domnului, am trecut preste timpurile, când folosul învățăturii mai trebuia demonstrat poporului nostru. Astăzi și cel din urmă, țaran din cel mai ascuns sat scie și pricepe vorba înțeleaptă: Ai carte, ai parte. Astăzi nu e om în mijlocul nostru, care să nu stăruie și să nu jertfească, după căt il ajută puterile, pentru promovarea învățămîntului nostru public. Dovadă cele preste trei mii de școale ce am întemeiat și susțin din propriile puteri; doavadă mulțimea de băieți români, de dom și de țaran, care împoporează toate categoriile de institute secundare, românesc și străine, din toate jumătările țării; doavadă numărul ce mereu crește al absolvenților în diferitele speciale ale învățămîntului superior.

Nu avem dar să îndemnăm, ci să constatăm, că România din monarchia austro-ungară face destul, fac adeseori chiar preste puterile lor pentru instrucținea publică.

Dar tocmai pentru că sunt foarte mari jertfele ce aducem învățămîntului, suntem datori să ne dăm seama, că oare rezultatele ce obținem sunt sau nu în proporție cu aceste? Să ne întrebăm, că foloasele ce tragem din instrucținea publică sunt destulă compensație pentru munca, avereia și truda ce se consumă cu dinsa?

Credem, că nu ușor se va afila cineva, care să cizeze a da un răspuns categoric la aceste întrebări. Sau dacă îl va să da, la toată întîmplarea el va fi din deceasură cel puțin în opt negativ: Nu stau în proporție jertfele ce

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

ne pretinde învățămîntul cu rezultatele ce ne dă.

Și oare pentru ce? Apoi nu încapă îndoeală, că orice fel de instrucție trebuie să urmărească oare-care scop pozitiv. Ear' acesta este în prima linie de natură practică: A da fitorului cetățean armele și mijloacele inteligenței și sciinței, ca să și poată elupta o poziție mai favorabilă, un traiu mai tiglit pe acest pămînt.

Ori-care ar fi părările filosofice despre scopul școalei, în viața practică toti părinții trebuie să și pună învățarea: Ce se va face din copilul meu, dacă va fi din școală?

Într-această întrebare credem noi a găsi cheia pentru a putea răspunde la întrebările anterioare. Și anume, ca să o spunem dela capul locului, ni-se pare că nu ne-am pus destul de cu deadinsul această întrebare, și nu ni-am dat destul de hotărît și de lămurit răspunsul la ea. Și de aicea vine, că se află mulți între noi, care se conving, adeseori prea târziu, că au jefit și au cheltuit prea mult pentru crescerea copiilor, fără ca să le fi putut prin aceasta asigura o viață după-cum ar fi dorit.

Să punem cele dîse în practică. Înainte de toate despre instrucționea poporala sau primară avem puține de dîs. Este adeverat, că nici școalele noastre sătesci nu produc todeuna rezultatele ce ar fi de dorit, nu înzestrăză pe copii cu cunoștințe destul de temeinice și mai ales destul de trainice, ca să le poată aduce în viață un folos adeverat și efectiv. Parte din insuficiența organizației și înzestrării școalelor cu cele trebuințioase, parte din insuficiența puterilor didactice, rezultate produse în multe din școalele primare sunt slabe, superficiale și se pierd în scurtă vreme, după ce copilul părăsește școală. Dar' acesta este un adever, care rezultă aproape necesar din tinerețea instrucției publice, din săracia poporului și din totala lipsă de sprinț din partea statului. Cunoscându-l și recunoscându-l nu avem să desprîm, ci mai vîrstă să ne pătrundem de rîvnă de a nu ne mulțumî cu ceea-ce am facut până acum, ci de a lucra neobosită la perfectionarea organismului nostru școlar, dacă și ea și jertfele ce am adus să nu fie prea slab răsplătite, sau chiar de tot zadarnice.

Mai serioasă ni-se prezintă treaba, dacă privim la învățămîntul secundar și superior. Aicea am dorî noi, ca fie-

care părinte să și pună de dece-ori, înainte de a pleca copilul la școală, învățarea, că ce va face acesta, după ce va termina școală?

Constată înăuntră odată, că zelul și dorul de a-și da copișii să învețe este destul de mare în poporul nostru. Ba este din anumite puncte de vedere chiar prea mare. Nu mai încapă discuție, că a cresce oameni luminați cu învățătura este tot ce se poate mai frumos și mai sublim în lume. Dar' atât din punctul de vedere al individului, că și dintr'al fericirii și prosperității poporului, nu este de ajuns a recunoaște acest adever și a tinde spre aplicarea lui căt se poate de imbelisgătă.

Clasa inteligentă este pătura cea mai superioară în societate. Ea nu este o clasă nemijlocită productivă, ci clasa conducătoare, care în cele din urmă are să trăească de pe spatele claselor mai inferioare, fără productivă. Lucru natural deci, că clasa cultă nu trebuie să fie prea numeroasă, dacă și să nu tângăreasă nici ea și nici să nu fie spre greutate claselor productive.

Dacă aceste sunt adeverări, apoi în prima linie avem să ne ținem de ele noi România din această țeară, care nu avem să hrănim numai clasa noastră cultă, ci D-țeul ne mai scie pe cătă toti.

Prin urmare, ori-cât de ademenitor să pară și a da copililor nostri o instrucție bogată și înaltă, atât în interesul lor, că și al nostru și al poporului nostru zace să fim foarte cu băgare de seamă în această materie.

În gospodăria noastră națională este nu numai greșit, ci chiar periculos să sporim inteligența învățătă mai mult decât recer trebuințele și decât pot suporta clasele noastre productive. Căci dacă o facem, rezultatul nu va fi progres în cultură și sciință, ci sporirea depoziștilor învățătă, a pribegilor și a nemulțumișilor cu soartea.

De aceea nu este nimic mai greșit, decât zorul multor părinții de a-și da cu tot prețul copișii la școală mai finală și de a-i face „domini“, prea adese cu sacrificarea înțregului avut, care l-au moștenit sau l-au câștigat cu grea muncă între grelele impregnări, în care trăim.

Nu dicem să nu lăsăm copișii să studieze, dar să nu lăsăm din seamă afară mulți și cu deosebire nu atunci, când nu suntem în stare să-i provoacă în mod corespunzător cu cele trebuințioase în decursul costisoarelor

studii, ci să-i lăsăm numai pe aceia, care au aplicare și adevărat talent, și numai atunci, când avea sau alte ajutoare sigure ne permit să o facem cum se cade.

De altă parte să nu perdem din vedere, că precăt de necesară ne este clasa cultă conducătoare, pe atât de necesară ne sună și clasele productive, ba chiar mai necesare, căci ele sunt baza, care susține întreg edificiul național. Este prin urmare de cel mai mare interes să întărim și să dezvoltăm aceste clase. Terenimea noastră este pe o treaptă de dezvoltare înăuntră de tot prea primitivă, ear' clasa de mijloc a industriașilor și neguțătorilor ne lipsește aproape cu totul.

Să pămă când nu vom lumina pe cea dintâi și nu vom pune-o în condiții mai bune de traiu și de căstig; și pămă nu ne vom crea pe cea din urmă: ori-cât de mulți oameni cu titluri academice vom avea, totuși nu vom putea da cu succes înainte.

Concluziunea firească este, că ar fi bine, ca părinții români, când își porneasă odraslele la școală, să nu aibă în vedere numai preoția sau domnia, ci și clasele productive, al căror progres înainte de toate ar trebui să ne zacă astăzi la inimă.

Chiar în interesul viitorului copiilor, și nu numai într'al națiunii, ar fi aceasta. Căci este cu mult mai fericit în viață un plugar harnic, sporitor și independent, un meseriaș deștept și îndemnătate, un neguțător cinstit și productiv, decât un domn învățat, dar fără viitor, care sau trebuie să și părăsească țara, ca să poată trăi, sau are să și calce în fiecare zi pe inimă slujind interesele, care nu sunt ale neamului său, pentru ca să primească și el o amară bucată de pâne în propria sa vreme.

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumera și la poste și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipschi 35

Epișole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Începutul anului școlar.

Cu diua de mâne se începe anul școlar în cele mai multe institute de învățămînt din patria noastră.

Este o diu însemnată aceasta, atât în viața publică a țării, cât și cu deosebire în viața privată a familiilor. Și părinții români sunt agitați de multe griji și de multe gânduri în această diu, în care de multe ori are să se hotărască viitorul celor mai scumpe odoare ce au pe lume, viitorul copiilor.

Nu numai din obiceiu, nici pentru că nu am avut alte cestui destul de importante de discutat, ci pentru că simțim pe deplin ce va să dică „școală” și „începutul anului școlar”, ne vedem îndemnați a consacra astăzi școalei primul loc al foii noastre.

Slavă Domnului, am trecut preste timpurile, când folosul învățăturii mai trebuia demonstrat poporului nostru. Astăzi și cel din urmă, țaran din cel mai ascuns sat scie și pricepe vorba înțeleaptă: Ai carte, ai parte. Astăzi nu e om în mijlocul nostru, care să nu stăruie și să nu jertfească, după căt il ajută puterile, pentru promovarea învățămîntului nostru public. Dovadă cele preste trei mii de școale ce am întemeiat și susțin din propriile puteri; doavadă mulțimea de băieți români, de dom și de țaran, care împoporează toate categoriile de institute secundare, românesc și străine, din toate jumătările țării; doavadă numărul ce mereu crește al absolvenților în diferitele speciale ale învățămîntului superior.

Nu avem dar să îndemnăm, ci să constatăm, că România din monarchia austro-ungară face destul, fac adeseori chiar preste puterile lor pentru instrucținea publică.

Dar tocmai pentru că sunt foarte mari jertfele ce aducem învățămîntului, suntem datori să ne dăm seama, că oare rezultatele ce obținem sunt sau nu în proporție cu aceste? Să ne întrebăm, că foloasele ce tragem din instrucținea publică sunt destulă compensație pentru munca, avereia și truda ce se consumă cu dinsa?

Credem, că nu ușor se va afila cineva, care să cizeze a da un răspuns categoric la aceste întrebări. Sau dacă îl va să da, la toată întîmplarea el va fi din deceasură cel puțin în opt negativ: Nu stau în proporție jertfele ce

le ia prea cu stricteță. O anumită indulgență orientală, care așteaptă, că oare lucrurile, care par a fi esit din văgău, nu vor veni cu timpul dela sine erași la cale, adesea s'a dovedit a fi cea mai potrivită politică. Când Imperatul în cîrind va apărea la Praga, partidele nu vor mai fi la îndoeală, că Monarhul Austriei este un monarh, care domnește cu egală dreptate preste toate popoarele întregului imperiu, căruia supușii Sei din țeara boemă îi aduc omagiile lor.

O nouă revoluție în Yemen.

Din Constantinopol se publică următorul comunicat: „După ce căteva neamuri revoltante au invadat în unele ținuturi din provincia Yemem și au conturbat acolo linisteau publică, guvernul să grăbită și să pășă cu răscuță cu putere armată, care a fost combinată din trupele acestei provincii și din alte trupe. Pămă când vor putea aceste trupe intra în acțiune, la ordinul Sultanului batalioanele active din corpul de armată 7 și alte șapte batalioane de rezervă au plecat la locurile revolte. Altcum scările cele mai noi sunt, că ordinea este deja restabilită și că nu încapă îndoeală, că întreagă miscreană va fi supratată în scurtă vreme.

Răscala din Chile.

Din Washington se telegrafează, că acolo a sosit Sâmbătă noaptea următoarea de pe delà consulul din Valparaiso al Statelor-Unite: „Joi în 27 August a avut loc în apropierea orașului o luptă, care s'a sfîrșit cu desevirșita derută a președintelui Balmaceda. Orașul Valparaiso s'a predat armatei congușuale, dar pentru susținerea ordinei orașul mai rămâne deocamdată în mâinile comandanților vaselor americane, germane, franceze și engleze. Cu Santiago este întreruptă comunicația. Trupele congușuale intră în oraș. Agentul partidului congușual din Washington încă a primit următoarea de pe telegrafică: „Triumf desevirșit! Valparaiso a capitulat. Trăească Chile“. Asemenea se telegrafează și din Lima, că mai multe sciri telegrafice sosite în Peru confirmă scirea, că congușualistii au ocupat orașul Valparaiso.

Gaston? Domnia ta mult îl protegi, aproape prea mult, frumoasa mea cunună!

Numai pentru a-l face să se intereseze de întreprindere domniei-tale cea nouă, care își va face onoare și își va aduce parale!

Aceasta a decis! căci ultima trăsură de săhăt de diplomatică, a fost insotită de un zimbăt promițător, care se ivesce numai pe buzelile femeilor sigure de îsbândă.

Bine! Gaston poate veni să ne sătelegem!

Nimica nu doria Lucila mai mult decât această permisiune. Apoi Lucila îmi facu semn, că se m'apropiu să-mi împărtășească rolul ce aveam de jucat în planul ei. Cu o față atât de neînnoiată, încă orice naivă de pe scenă trebuia să o învidiez pentru arta ei de prefacere, îmi dîse: „Domnia ta ești prietenul lui! Ar fi lucru neescusabil, dacă nu ai înșinuății îndată pe Gaston despre această întreprindere. Îl vei cerceta, — pentru un diplomat expert ca dumneata, găsirea celui disperat nu e decât un mic și placut intermezzo! (Trebuie să observ, că lingură Lucilei a greșit cu totul adresa, deoarece n'a existat om, care să fie mai puțin diplomat decât mine.) M'am închinat devotat, lăsând ca Lucila să-mi credească surisul drept satisfacția vanității, mi-s-a dat instrucție mai departe și pe urmă am fost concediat. Abia eșisem pe ușă, când îmi strigă Lucila în treacăt: Si dacă vei face cunoștință nălucii, care poartă numele lui Gaston, te rog să-mi dai de scire, — da?

Diua următoare eram în Fontainebleau; o copilă frumusoasă îmi era călăuză, vorbele-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Madam Gaston.

De

I. Gianwell.

O voce germană despre memoriu maghiar.

Sub titlul „Românii în Ungaria“ publică „Kölnische Zeitung“ următorul prim articol, care merită să fie cunoscut de tot Românul, care se interesează de cauza națională:

Acum o jumătate de an un memoriu al studenților din România, adresat studenților tuturor națiunilor, privitor la situația românilor din Ungaria, a făcut mult sgomot în Europa și mult sânge râu în Ungaria.

Indată după aceasta profesorul universitar din Cluj, Moldován, și-a luat însărcinarea să „sdrobească“ memoriu, ear' acum es la îveală și studenții maghiari cu un contramemoriu, pe care l-au tradus în limbi mari europene, după cum au făcut și studenții români cu memoriu lor.

Acest contramemoriu poartă titlul „Românii maghiari și națiunea maghiară“. Greșeala, pe care au comis o studenții maghiari în acest titlu, se întinde preste întreaga broșură. Nu există Români maghiari, există însă ungureni Români, adecă supuși unguri de naționalitate românească înțeleș de limbă și de rasă, întocmai după cum există Maghiari, Germani și Slavi ungureni, adecă cetățeni unguri de origine și de limbă maternă maghiară, germană și slavă. De altă parte există un stat ungar, a cărui populație o formează națiunile numite împreună cu Jidovii; dar nu există o națiune maghiară, ci numai o națiune ungară și numai prelungă celelalte națiuni diferite ale Ungariei.

Plângerile naționalităților nemaghiare din Ungaria contra barbariei asiatici, cu care ele sunt prigonite în limba și în drepturile lor politice, nu se îndreptă spre statului ungar, ci contra națiunii maghiare, care răpid pentru sine în 1866 totă puterea, a apăsat de atunci încocă, cu legea și contra legii, pe toate celelalte naționalități cu un arbitru brutal, pentru ca să maghiarizeze statul ungar. Tieoloșii, arbitrul contra Slavorilor și contra Germanilor, sunt încă în memoria tuturor. Români, care îndioară au adus servicii de sateliți lui Coloman Tisza contra sașilor ardeleni, au ajuns acum și ei la rînd și plângerile lor îngrijesc în timpul de față o parte a opiniei publice. Plângerile lor sunt, că naționalitatea maghiară, care detine puterea, tiranisează în contra literelor clare a legii naționalitățea română, germană și slavă.

Întreaga Europă scie, că este de îndreptățit această plângere. Răspunsul studenților maghiari se mărgineste numai a arăta, că legile ungară îndreptășesc în mod egal pe toate naționalitățile, — ca și când cineva sări fi plâns contra legilor și nu anume contra tiranilor și contra călcătorilor acesti legi.

De altfel discuția, după pilda lui Moldován, deviază dela adeveratul obiect și se pune pe terenul istoric, care n'are nimic a face cu cestiuanea ce irită actualmente spите.

Cât de puțini, studenții maghiari, care au mereu pe buze statul maghiar, când vor să vorbească de naționalitatea maghiară, vor să fie drepti cu naționalitatele nemaghiare, o

dovedesc pagina sănătății a traducerii germane a broșurii lor, pe care sunt înscrise ca autori studenții școalelor superioare din Kolozsvár, Pozson, Kassa, Nagy-Várad, Györ etc., — toate nisice localități, pe care în Germania nici un suflet de om nu le cunoasce, dar' care la Germani și la majoritatea negermanilor nu se numesc *ab antiquo* și nu se vor numi în viitor, în timpul ce se poate prevede, altfel, de către Klausenburg, Pressburg, Kaschau, Grosswardein și Raab.

Nu-i pasă unui al treilea stat de modul cum maghiarii tratează pe celelalte naționalități. Aceasta e treaba Maghiarilor. Dar' dacă studenții maghiari vor să se roagă, că ei au luat argumentele lor din principiul de naționalitate, din care și le-a luat pe ale sale Kossuth și aderenții lui, atunci să răspundă ei însăși întrebării, dacă lucrează înțelepțesce, — cestiuane de drept nici nu mai discutăm, — persecutând naționalitățile nemaghiare din Ungaria. Formarea unui mare stat românesc și aji cel puțin tot atât de posibilă, ca în 1865 formarea unui stat maghiar independent. Maghiarii n'au ajuns încă așa departe, ca să-și facă dușmane pe toate celelalte naționalități nemaghiare din Ungaria. Faptul, că ei au făcut-o, nu schimbă situațiuanea. Toate incercările însă, de a desminți acest fapt, — inclusiv memoriu studenților maghiari, — au căutat într-un chip miserabil.

Starea culturală a Românilor din Câmpia-Aradului.

(Urmare și fine.)

Dacă vom subtrage numărul școalelor existente din al acelora, care ar fi lipsă, aşa ca la fiecare școală să se vină 80—100 băieți, ar mai trebui să avem încă 71 școale. După cum se vede din specificarea comunelor, sunt comune, care nici pomenire n'au de școale, și prin urmare băieții acelor locuitori români sunt siliți ori a rămnă în întunericul nescinției, ori a se adăpa cu crescerea străinilor și a răvitoirilor lor. Avem nu puțin noroc în ceva, în spiritul de conservare al rasei. Deși locuiesc Români în mijlocul popoarelor străine împăraști pe pustele Ungariei, — mai ales pe teritoriul „Tisei“, — totuși consciența națională nu s'a stins din ei, ba chiar nici limba nu s'au uitat-o, și de cei ce locuiesc în orașele: Makó, Szentes și H.-M.-Vásárhely, căci nu mai vorbesc nici un cuvânt românesc; însă dacă-l vei întreba, că ce fel de națiune este, îți răspunde: „En Oláh vagyok! Este un păcat strigător de cără, ca atâtia Români să fie lăsați fără de școală, să fie lăsați pe mâna străinilor. — Preoții, la ale căror parohii aparțin comunei și iuste fără de școală, pot face, ca cei lipsiți să se inducescă și ei de roadele școalelor române. Veneratul consistor aradan a dat în anii trecuți un cercular, prin care deobligă pe fiecare comunitate, ca, conform „legii pentru școalele populare“ din patria noastră, să înființeze școle în proporție cu numărul pruncilor deobligăți a certă prelegeri, dar' acel cercular aflat pedeci din mai multe părți, și totuși cără vener, consistor s'a raportat, că toate s'au făcut în ordine. Toate s'au luat de bune, fiindcă s'au raportat de persoane cu viață și trecere la consistor.

ei vesele întreupene plăcut tăcerea pădurii. Când am întrebat-o de madame Gaston, mi-a răspuns într-un mod sfătios: „O da, o cunoște bine! Ea e o femeie bătrâna cocoșată, cumpră zăharul tot dela tata!“

Frumoasă informație! Vedeam deja ochii Lucilei slăpind de bucurie, când ii voi raporta aceasta, mi-am continuat incetitor drumul și după două ciasuri am ajuns la țintă noastră. Măritica s'a reînstorit veselă cu recompenza ei și eu, curios de rezultatul misiunii mele, am deschis ușa dela grilajul, care încingura grădina din jurul căsuței scunde. O bătrâna cocoșată, cu trăsurile feței delicate și cu o privire blandă, văduvă-mă, se seculă de pe o bancă, și la întrebarea de Gaston, mă îndreptă în casă. „Fiul meu e acasă, — ușa cea dinătău se deschide în odia lui!“

Ușa cea dinătău era înaintea mea! Dar' acum stat la îndoială, să intru să-l mai duc lui Gaston scire din cercurile sgomotoase, de care el fugise, să mă obtrud în liniștea lui poetică musafir nechiimat! În sfîrșit însă cu multă precauție am apăsat clanța și am intrat, — tocmai în minutul când s'a deschis o altă ușă dintr-o parte a odăi. Gaston sădea la o mare masă de soris antică, cu spatele spre mine, la sgomotul ușii, și ridică iute capul, cu un zimbul de supremă fericire. Încăpătarea ce i-s-a ivit într'adever era de amăndă de acest zimbul.

Era o figură în vestiment lejer alb, încunjurată de lumina soarelui întocmai ca de rațe aurii, cu bucle bălaie, care încadră fața frumoasă într'o disordine încăpătătoare, avea o creangă de persee înflorită în mână, o icoană adverătă a primăverii! Si Gaston părea a fi de această părere, căci sări dela loc, pentru că se îmbrătășează această vedenie încungurată de

Dacă noi Români din Câmpia-Aradului sună avă o inteligență bine crescută, am întreacă pe toate națiunile străine din împreguiuimea noastră, dar' cu durere trebuie să mărturisim, că inteligența noastră, — cu puține excepții, — este înclinată spre maghiari. Dacă cei prezenti sunt așa, apoi fiilor, care asemenea sunt crescute în spirit antinational, ce vor face, când vor deveni bărbați? Sigur, că nici nu vor mai voi a se da, că sunt Români. Crescerea ce li-se dă băieților îi aduce acolo.

Așa cred, că școalele medii ale noastre sunt făcute pentru toți Români, dar' cu durere trebuie să dic, că cu gresu vom așa pe la gimnaziile românescă tineri de pe Câmpia-Aradului, — ci tot pe la cele ungurescă, unde nici nu este iertat băieților să spună, că sunt Români. — Dedăi astfel de mici, — când vor fi mari, respective bărbați, nu va fi în ei nici un simț românesc. Vina nu e atât a lor, că mai ales a părinților. Părinții ar trebui să cugete, că în școalele străine băieții lor se cresc în spirit străin, cu simțiminte contrare la tot ce este românesc; iar' prin depărtarea a tot ce este românesc și îmbătrășarea simțimintelor străine, când vor ajunge băieții — bărbați, nu vor mai voi să scie, că sunt Români. Exemple destul de avem pe la noi chiar și între bărbații de acum, care numai după numele de familie și după confesie se mai scu, că sunt Români. Avem și bărbați naționalisti, infocați, dar' — fie-mi permis a mă exprima sincer și nepărtial, — unii, care tocmai ar trebui să fie elita și se ocupă loc în fruntea noastră, sunt predominant de nice patimi, care la nici un casu ne fac onoare.

Eată dar' pe scurt despre starea culturală a noastră de aici din fundul Ungariei. Poate compatriotii mei vor dice, că prea am exagerat, dar' am spus adevărul curat. — Ca să fie și mai completă expunerea mea, declar, că în ținutul amintit, afară de societatea de lectură a „Progresului“ din Arad, altele curat românesc nu există, dar' există unguresc cu membri numai români, bunăoară ca cele din Giulia, Simand etc. Tot asemenea — umbră — sunt și societățile de lectură ale corurilor vocale, care numai după nume există, dar' în fapt nu se bucură nici o lectură. — Așa stăm, și stăm foarte râu în proporție cu ținuturile mai săracă, atât material, că și spiritual.

Oare a dispărut din noi țările caracterul și forța intelectuală, care au caracterizat pe strămoșii nostri? Sau s'a stins și cea mai mică schimbătură de simțimintă credință dela ei, și atunci nu mai avem mult păñă ce vom dispără din numărul poporului român?

W.....

CRONICĂ

Monarhul nostru în Praga. Diarele „Politik“, „Hlas Narodna“, „Boemia“ și „Prager Tgbl.“ salută apropiata vizită a Maiestății Sale în Boemia. Ele fac să se prevadă o primire entuziasmată din partea Cehilor și Germanilor. După „Prager Tgbl.“ Maiestatea Sa va visita afară de Praga și alte părți.

Împăratul german la manevrele austriece. Scirea, că cu împăratul Wilhelm va participa la manevrele austriace dela

lumină, pe care și-o putem numi nevastă. Madame Gaston însă chiar în acel moment m'a observat. Un țipet de neplăcută surpriză atrase atenționea lui Gaston, și se întoarce că să primească pe conturbatorul acestei idile. Mă simțim atât de superfluu! Din fericire Gaston să a recules mai întotdeauna, mă recomandă nevestei sale și adause: „E unul din prietenii mei din Paris, care sigur îmi aduce lucruri importante, — altfel, — ?“

Sigur! Aceasta e! Cu răspunsul acesta am scăpat din neplăcută situație. Am vorbit despre planul cumnatului Lucilei; se înțelege fără a nici autoarea proiectului și a călătoriei mele fatale de spion, pe urmă așteptam cu încordare răspunsul lui Gaston.

El îmi dice zimbind:

— Vă mulțumesc pentru increderea voastră! Dar' nu pot primi postul ce mi-l oferă tu, căci și de altfel, mă reinșorc la Paris numai pentru a-mi lăsa adio la amici. Eu numai și i pot să lucrez și să fiu fericit, și nevesta mea încă nu așă nisi o placere în viață din lumea mare.

— Tu ești lumea mea! — șopti doamna Gaston ascunzându-și obrajii rumeni pe umărul lui Gaston. Această mișcare făcută de Lucila, ar fi părut cochetă, însă aici era îvorită din naivitate fermecătoare.

Toată mișcarea acestei ființe drăgușă, care am putut-o observa în cursul visitei mele, purta acel timbru de natural și incăpătător. Tinerețea nevestă mi-a istorisit de tine-țăra ei, de educația ei sub aripile mamei lui Gaston, de toate întemplierile mai însemnante ale tinerei și fericeite sale vieții. Când, după ciasuri de tot prea scurte, mi-am luat adio,

Schwarzenau și împăratessa Augusta Victoria, este absolut neîntemeiată. Împăratul german va fi salutat la granita austro-germană de prințul Reuss, ambasadorul Germaniei prelungă Curtea vieneză, și de cavalerii de onoare puși la dispoziția împăratului Wilhelm. În suita împăratului german se vor afla: cancelarul imperial Caprivi cu adjutanțul său Ebmayer, șeful statului major contele Schlieffen cu adjutanțul major Mackensen, generalul à la suite contel Wedel, adjutanțul generali, locotenent-generalii Hahnke și Wittich cu adjutanțul Kessel, Zizewitz și Scholl; mai departe colonelul Lippe, locotenent-colonelul Weise, mareșalul de curte contele Pückler, consilierul intim Dr. Lucas și medicul general profesor Dr. Leuthold.

Scire literară. Mâine vom începe a publica în foaia diarului nostru românul „Frescurile“, unul din cap-de-operile romancierului englez Ouida.

Scire școlară. Înscrierile la școala fundamentală elementară poporala (normală) de 5 clase din Monor, comitatul Bistrița-Năsăud, se încep în 1 Septembrie n. a. c. Didactru (banii de școală) nu se plătesc și cuarturile sunt foarte ieftine. Directoarea școalei.

Noue trupe bosnice. „Armee Verordnungsblatt“ din 29 August n. publică ordinația Maiestății Sale Monarhului nostru, după apariția diarului: „Simeon Licinsky a fost rănit și prins. Detaliul prin telegrafoare, pe care am primit-o aseara din Isaccea, tot din partea lui Baboianu, ne anunță, că banditul Licinsky a fost prins în lungă Isaccea, la una din vîile dele Sarica. Nu autoritatea l-a descoverit, ci el a fost tratat de o servitoare. Banditul Licinsky a fost atacat în casa vîiei de cinci soldați de linie și șepte sergenți din orașul Isaccea. O luptă se incinge între bandit și militari. Mai multe focuri au fost trase pe ușă și ferestre. Soldatul Chervase a fost impușcat de bandit, care a fost prins. El e rănit în spate. Procurorul Poenaru a mers imediat la fața locului. Banditul răspunde cu gres din cauza răni. Ni se promite interesante amănunte prin postă.

O arestare sensațională. Din Chișinău se anunță: Numele fostului jude comunal din Moeciu, Anton de Sorgo a putut fi întâlnit în timpul ultim de repetiții-prințăre. Nu tocmai demult circula scirea, că acesta a moștenit în Ragusa un „fideicomis“ de mai multe milioane; de altădată a incercat a face sensație prin atacuri de diaristică în contra deputatului imperial Milan Iszakovic și de prezent și deputat în contra lui un proces de presă la tribunalul de presă din Budapesta. Mai pe urmă a anunțat guvernul în mod sârbătoresc, că în așteptarea moștenirii milioanelor dela Ragusa își ia anticipando titlul și rangul de „duce“. Tot acest lustru fictiv este acunțiat de către procuratura reg. din Chișinău; Anton de Sorgo, „ducele de Ragusa“, a fost în 27 August n. arestat pentru mai multe falsificări de cambii în sumă de 20.000 fl. În comitatul Torontalului el era prește tot o persoană cunoscută și populară; arestarea lui a făcut deci o sensație neobișnuită.

Cas de moarte. În Neunaugen lângă Kalm a reșosat în 28 August n. prinsă Maria Windischgrätz, soția generalului de cavalerie printul Windischgrätz.

Wie hajszt? „Său mai schimbă numele următorii Jidani: Israel Ochs din Baan în „Erdei“; Paul Gundl din Budapesta în „Aczel“; Iuliu Bischoff din Szyne în „Berényi“ și Stefan Rohaly din Dobrotin în „Rohány“.

Emigrare spre America. Din S. A. Ujhegy se scrie cu date de 26 I. c.: Emigrarea spre America a început earși a lăsând dimensiuni mari. Poliția locală îngrijesc, că acei doritori de emigrare, care nu au pasaport în regulă, să fie reținuți. Nu trece o zi fără ca gară să fie împedețită țărani în călătorii lor. De sine întărește, aceste măsuri, că răspunsul unei manevre de oarecare energie, nu sunt destul de corecte, deoarece nu se poate cunoaște dacă emigrantul care atare de pe exterior, ear' pe de altă parte nu poate fi reținut fiecare pasager, spre a-și legitima persoana și scopul călătoriei sale.

O nouă secțiune a „Ligei“. după cum raportează diarele bucureștiene, se va înființa la T-Măgurele în urma inițiativă a lor studenți Bălăcescu și Ivanovici. În folosul Ligei se va aranja în T-Măgurele și o sărbătoare, care va avea loc la 25 curent v.

Starea sanitată a reginei României. „Timul“ scrie: Maiestatesa Sa regina fiind încă bolnavă, și-a exprimat dorința, ca regele să vină la Venetia. Mercuri s'a întrunit la Sinaia în consiliul de ministri, spre a lăsa o hotărire în privința plecării saueranului.

Partidul starcevician din Fiume are de cuget să invite pe cehi, care vor vizita expoziția din Agram, și la Fiume.</p

Schimbare de local.

Umilit subscrisul îmi permit prin aceasta a aduce respectuos la cunoștința onor. P. T. public, că

Negoțul meu de păpucărie

din 1 Septembrie a. e. se va afla în

Strada Măcelarilor nr. 9.

Cu toată stima

Johann Müller,
măiestru-păpucar.

[1114] 3-3

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ în SIBIU, fundată în anul 1868

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) **în contra pericolului de foc și explozie** clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) **pe viața omului** în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătă:

		Sume asigurate pe viață	
în a. 1869—1887 fl.	674,896.76	în a. 1869—1887 fl.	510,902.40
în a. 1888	49,110.60	în a. 1888	46,826.41
în a. 1889	29,899.71	în a. 1889	46,966.61
în a. 1890	59,643.77	în a. 1890	44,195.08
			Suma fl. 648,890.50
			Suma fl. 813,550.84

1,462,441 fl. 34 cr.

Conform bilanțului pentru 1890 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

645,952 fl. 02 cr.

Prospecțe și formulare să dă gratis.

Deslușiri să dă și oferte de asigurări să primească prin Direcțione în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (A. Schadt), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca poporala a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipraru Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tăndală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colacăritul.** Obiceiurile tărânilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndrăgușnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstêm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica de Bojena Němcová.** tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librariilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa-mică—Sibiu			
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Copșa-mică	Sibiu	Copșa-mică	Sibiu—Copșa-mică	
Viena	10.50	8.—	8.—	3.25	Bucuresci	4.40	7.35	8.50	Viena	10.50	8.—	3.25	Teiuș	3.09	1.39	3.—	10.47	7.10	
Budapesta	8.30	1.50	3.20	5.50	Predeal	9.12	1.12	5.16	Budapesta	8.15	1.50	9.50	Alba-Iulia	3.50	2.19	3.81	11.27	7.43	
Szolnok	11.88	3.57	6.50	9.22	Timiș	9.41	1.42	5.57	Szolnok	11.14	3.57	1.05	Vințul-de-jos	4.09	2.36	4.15	12.08	8.27	
P.-Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57	Brașov	10.17	2.18	6.58	Arad	3.45	6.52	5.24	Jibot	4.52	3.03	5.10	7.35	9.23	
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12	Feldioara	3.19	5.07	8.03	Glogovăț	4.42	2.34	5.57	Orăștie	4.55	3.03	4.21	4.47	3.45	
Mező-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.48	Apatia	3.40	5.42	8.37	Gyrok	5.03	3.05	6.19	Simeria (Piski)	5.23	4.17	5.05	5.55	4.55	
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26	Agostonfalva	3.56	6.09	9.04	Pauliș	5.14	3.23	6.30	Deva	5.59	4.38	6.24	6.49	5.55	
Bratca	5.45	—	3.57	—	Homorod	4.29	6.55	9.46	Radna-Lipova	5.32	3.39	6.48	Branică	6.24	4.55	6.30	7.02	6.30	
Bucia	6.05	8.51	4.09	—	Sighișoara	5.54	8.53	11.29	Conop	5.56	7.12	7.28	Iulia	6.49	4.49	6.24	7.02	6.24	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21	Elisabetopol	6.21	9.31	12.06	Bérzava	6.12	7.27	8.03	Soborsin	6.58	4.55	8.02	8.58	8.02	
Huiedin	7.12	9.37	5.34	4.55	Mediaș	6.42	10.09	12.37	Zam	7.26	8.33	9.18	Bérzava	6.80	4.55	8.02	8.58	8.02	
Stana	7.29	—	5.51	—	Copșa-mică	6.55	10.81	12.53	Gurasada	7.52	8.57	9.58	Conop	9.10	7.17	9.05	9.55	9.05	
Aghirăș	7.49	—	6.12	—	Teiuș	8.07	1.08	1.25	Radna-Lipova	9.44	5.14	7.46	Radna-Lipova	10.16	8.40	10.46	11.18	10.46	
Ghimbău	8.01	—	6.25	5.47	Teiuș	8.07	1.08	1.25	Jibot	10.36	11.16	11.16	Szolnok	4.15	2.21	5.20	6.20	5.20	
Nădeșel	8.14	—	6.39	—	Teiuș	8.24	1.35	1.50	Vințul-de-jos	11.—	11.44	12.06	Budapesta	7.20	5.50	7.20	8.20	7.20	
Cluj	8.29	10.37	6.56	6.—	Alud	8.24	10.09	12.37	Alba-Iulia	11.26	12.06	12.06	Viena	6.05	7.20	7.20	8.20	7.20	
Apahida	9.03	11.28	8.45	8.34	Vintul-de-sus	8.05	2.05	2.12	Alud	12.17	12.09	12.09	Teiuș	11.53	12.38	12.38	13.18	12.38	
Ghiriș	10.08	12.38	10.21	7.84	Teiuș	8.07	1.08	1.25	Teiuș	10.50	8.—	3.25	Teiuș	3.09	1.39	3.—	10.47	7.10	
Cneerden	10.37	1.14	11.09	7.57	Teiuș	8.24	1.35	1.50	Alud	12.17	12.09	12.09	Alud	12.17	12.09	12.17	13.18	12.09	
Uioara	10.56	1.21	11.17	11.17	Teiuș	8.24	1.35	1.50	Teiuș	10.50	8.—	3.25	Teiuș	3.09	1.39	3.—	10.47	7.10	
Vintul-de-sus	11.04	1.29	11.26	11.26	Teiuș	8.24	1.35	1.50	Teiuș	10.50	8.—								